

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sorára 6 kr.	
Bélyegző minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetésnél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket fölvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)	
„Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pestben: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9 sz.)	
Nyiltéri cikkek	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Előfizetési fölhívás!

„KELET”
politikai és közgazdasági
napilap
hatodik évnegyedére.

Midőn a közelgő új évnegyed küszbén az előfizetések megújítására kérjük föl t. olvasóinkat: talán minden dicsekvés nélkül hivatkozhatunk multunkra.

Mi a józan haladás hívei számára kívántunk független közeget teremteni, az erdélyi részekben, különös tekintettel ez ország rész sajátos viszonyaira, szükségleteire.

Komoly törekvésünk mennyire közelítette meg az előttünk álló magasztos czélt; a kiadó áldozatkészsége mennyire segítette a sikert; széles körű összeköttetéseink, elismert kezekből nyert irányczikkeink, önálló tárczáink és közgazdasági rovatunk, eredeti távirataink, sat. mennyire elégitették ki a méltányos követeléseket: mindennek megitélése a t. közönségen áll. S mi hisszük, hogy e mozgalmas időkben, midőn a közelgő választások által a haza boldogsága, nyugodt fejlődése, vagy hosszú időre való ismételt visszahanyatlása forog kockán, a biztos, következetes haladás hívei nem vonják meg támogatásukat a *Deák-párt e közlönyétől*, mely részéről mindent megtesz, hogy továbbra is kiérdemelje az iránta eddig nyilvánult, mindig fokozódó érdeket, pártolást.

Isten és saját buzgalomunk segítse pártunkat jövőre is nehéz, de áldásos munkájában!

Kolozsvár, mártz. 23.

Szász Béla,
felelős szerkesztő.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Pest april 11. 1872.

(A.) Az apostolok oszlásának napjához közeledünk; a képviselőházi küzdelem lecsendesült s inkább csak pro forma folytatatik. Az actio sulypontja már nem Pesten, hanem a vidéken van, hol a pártok mindenütt erőlesen szervezkednek, hogy eszméiknek diadalt szerezzenek. Ma még a szervezkedés oly stadiumban van, mely a politikai érdekelttség határait csak ritkán lépi át. Még nem kezdődött a bal- és szélső-baloldali terrorizmus, még az ellenkező nézetek, a lelkiismeretek leigázása, a minőknek példái fájdalom annyiszor láttuk, még nem vették kezdetüket. A terrorizmus ma még csak a fővárosban van. Itt szórja a baloldali peczér, a „veszettebb” baloldali journalista, Tisza Kálmán udvari deákja komikus mennyköveit mindazok ellen, kik a baloldali roskadozó épületét elhagyni akarják s a haza jólétét magán dicvágyuk fölé helyezve oly térre lépnek át, hol nem agyonbeszéléssel szokás megölteni a közérdek kielégítésére irányuló törekvéseket, hanem érettek tehetnek is valamit.

Ma Ivánka Imre a baloldal egyik legelőkelőbb tagja mondotta fel pártjának a barátságot, oly programban, melyet választóihoz intézett. Ivánka elfogadja a baloldal eszméit, de nem a mostaniakat, hanem azon programot, mely 1867-ben készült és mely a „Hazánk” című egykori mérsékelt pártközlönyben a lehető legmérsékeltőbb szellemben értelmezett. Ellenben elveti a bihari pontokat, a program azon magyarázatát, melyet neki Tisza Kálmán pártvezéri képtelensége adott. Ivánka általában oly erős ítéletet mond Tisza tevékenységéről, mely nem igen különbözik a miénktől s kiemeli, hogy a pártnak és vezérének magatartása a kormányképtelenségnek legvilágosabb manifestatioja.

A dolognak legérdekesebb része az, hogy Ivánka elküldé nyilatkozatát Tisza Kálmánhoz s azt kérdé tőle, hogy az ily álláspont mellett tagja maradhat-e a baloldali körnek? És a baloldal vezére infallibilis bölcsességében igennel válaszolt. Ugy látszik a baloldal nem sokára kötéllal fogja összefogdosni pártíveit, midőn már ma sem akar elbocsátani köréből oly férfit, ki a párt programjának egyik legsarkalatosabb részét a világ előtt ünnepélyesen megtagadja. Hanem azután azok, kik semmi áron sem akarnak a páczban maradni, keservesen meg is fizetik ereitkségüket. Mire való Csernátóny, ha nem arra, hogy piszkolódjék; minek lenne ő a párt journalistája, ha nem a végből, hogy a párt ellenfeleit a legundokabb módon befektítse! Csernátóny megteszi kötelességét s a szegény szakadároknak van mit hallaniok. De nem sajnáljuk őket; a nemesis áll bosszút rajtuk. Midőn még a balpárt tagjai voltak, minnek túrték e balga és goromba rakoncátlanokodást, mely akkor a jobboldal ellen irányult?

Ha akkor rendre utasították volna a baloldal irodalmi lazzaronait, kik szellemi szegénységüket a gorombaság csalánjai alá rejtik, ugy ma talán az ő irányokban is tisztességesebben viselnék magokat.

Mi reánk, kik az egészet csak távolból szemléljük, az ügy nagyon komikus benyomást tesz s csak azon örvendetes reményt meríthetjük belőle, hogy amaz egyenetlenség és szétmállás, mely ma az országgyűlési baloldal soraiban mutatkozik, a magyar faj józansága folytán a választásokban is nyilatkozni fog. Mi lenne az országból, ha egy olyan párt, mely maga sem tudja mit akar, melynek mind a tagja más programmal bír, kerülne uralomra!

Kolozsvár, ápril 12. 1872.

(vyv.) Az inparlamentaris küzdelem, melyet a baloldal egy mephistói szerencsétlen sugallatra kezdett s melyet nemessebb ügyhez méltó kitartással hetek óta folytattak, még akkor is csak kivételesen lenne némileg igazolható, ha e kietlen látvány szereplői talán joggal mondhatnák: tultettük magunkat mindenben, botrányt csináltunk, de megmentettük a hazát! —

Ezt azonban ök joggal nem mondhatják, s ha mégis kérkednek vele, ez nem egyébre mint arra való, hogy legalább az elámitható tömeg előtt hamis dicsfény káprázatában láthatatlanná tegyék cselekvényök valódi jelentőségét, s elnémithassák saját zakatoló lelkiismeretüket.

Fog-e ez nekik sikerülni? Részben talán igen! De értelmes, mivel, jóízű és a nemzet méltóságára féltékeny magyar ember soha se fog megnyugtatót találni azon mentegetőzésekben, a mikkel a baloldal az ő közelebbi dicsőséges szereplését igazolni erőködik.

E párt élire állított és megsértett oly dolgokat, miket eddig a leghevesebb pártszenvedelem is óvatosan kikerült és megkimélt. —

Eddigelő ha valamelyik párt kisebbségben maradt, megnyugodott azon, hogy a parlamentarismus alapelve szerint a többség nézete határozattá, törvénynyé válik, s e törvény előtt ép oly tisztelettel meghajolt, mint bármely más előtt, fen-

maradván joga, hogy annak megváltoztatását alkotmányos uton, a többség megszerzése által, később eszközölhesse. Még az 1867-iki kiegyezési törvény alkotásánál is megnyugodott ellenzékünk, hogy meg kell hajolnia a többség határozata előtt s habár éppen ezen törvény megváltoztatását vette pártélete kiindulási pontjául és végczéljául, kijelentette, hogy mindaddig, míg törvény az, tisztelni fogja, s csak parlamentaris eszközökkel fog annak megváltoztatása érdekében küzdeni. És habár a kiegyezési törvény olannyira nem elégitette ki, miszerint Andrassy ezen nyilatkozatára: „mindent megnyertünk!” a rövidlátó elfogultság és tulzott desperatio hangján azzal felelt, hogy: „nincs többé mit vesztenünk!” ez az „elkeseredett” párt mindig óvakodott a kísérlettől, hogy a magyar parlamentaris életet inparlamentaris fellépéssel megzavarja, s az alkotmányos törvényhozás rendszerét compromittálja.

Most az államjogi kérdésnél végzetlenül kisebb jelentőségű kérdésről volt szó, s a mi ellenzékünk mégis kijött sodrából, s oly szánandó tulzásokig törpült, melyekhez hasonlóknak magyar országgyűlés még soha se volt színhelye.

A pártérdek bálványának mindent (azt is, a mi nem párté, hanem a nemzeté) feláldozni késznek mutatá be magát, s mindezt miért tevő? azért, hogy a választási jog gyakorlata körül tapasztalt visszaélések megszüntése érdekében a kormány által előterjesztett, s a többség által pártolt törvényjavaslat letárgyalását s törvényerőre emelkedését megakadályozza!

Talán valami nagy veszélytől mentették meg ez által a hazát a mi baloldali honfitársaink?

Nem biz azt!

Minden gondolkozó ember tudja, hogy a hazát ép oly kevésbé, sőt kevésbé fenyegeti veszély a kérdéses választási törvény életbelépte, mint az eddiginek hatálybanmaradása esetében, s mindenekfelett és mindenki tudja, hogy a hazát nem azon silány eszközökkel szokták megmenteni, melyekhez az ellenzék folyamodott.

Nézzen bárki is, de higgadtan nézen a dolog fenekére, s meg fog győződni, hogy minden komoly szempont igazolhatatlannak tűnteti fel az ellenzék eljárását, mert hát tulajdonképp miről van szó? —

Arról van szó — az a törvényjavaslat célja — hogy a választási jog gyakorlata körül felmerülő visszaélések utja bevágassék. Ez a fő, ez az alapeszme! Arról van szó, hogy például minden városban van néhány selejtes iparos, ki saját tisztességes iparostársainak terhére van, ki csak a magyar ipar hitelét rontja, ki állandólag műhelyben dolgozni nem bír se kitartással se hivatottsággal, s önállóan kontárkodik vagy csavarog alá s fel, de ha jön a választás ideje, iparostársai bámulatára előáll, hogy neki önálló műhelye van, ő egy segédet tart (ő, a ki magát se képes eltartani!) tehát a 48 diki törvények értelmében ő is szavazatjog illeti. Arról van szó, hogy az ilyen visszaélésnek valahára végevetessék. Arról van szó, hogy ezután általában minden iparos bizonyos csekély adómenynység alapján, egy kis census mellett, élvezze polgári jogát, s e jogot ne bitorolják olyanok, a kik ahoz eddig is csak visszaélés útján jutottak, stb.

E törvényjavaslatnak meg van erkölcsi iránya, s megfelel az igazság eszméjének. Az egy jogos tiltakozás a jogbitorlás és a corruptio ellen, s ha vannak is hiányai, komoly tárgyalás mellett (mit a baloldal oly dicstelen léhasággal akadályozott meg) ki lehetett volna javítani. De e párt sajnálatos magatartása által mindent lehetetlenné tett, s biztosította továbbra is az eddigi status-quot és azzal a jogbitorlási esetek lehetőségét.

Mind hirdethetik odaát, hogy „jogfosztás” volt a többség törekvésének iránya, s hogy ennyi meg ennyi ezer választóval lett volna kevesebb a törvényjavaslat elfogadása esetében. Pártfogása és hazafias szabadelvűsége az ellenzéknek statitikai adatokkal bármikor jellemezhető, s az elv, melyet védett, annyit ér, a mennyit az erkölcsi világban azok nyomnak, a kiknek „szavazatjogát” megmentette.

De lett legyen bárminő az a törvényjavaslat, vajjon az ellenzék, mely a nagy államjogi kérdések tárgyalásakor meg tudta óvni magát és a magyar törvényhozás méltóságát a pártszenvedelem féktelen kitöréseitől, mivel fogja valaha igazolni, hogy egy választási tjavaslat módosításának kérdésénél a pártduh uralma alá helyezte kedélyét, s lemondott azon dicsőségről, hogy tisztességesen minoritásban maradjon, s a parlamentarismus elvének, s a törvényhozás méltósága iránti pietásnak felrugása nélkül rejen meg hivatásának!?

Nagy szavak, erőszakolt szabadelvű phrazisok egész özönete sem képes elrejteni egy mustármagnyi igazságot az elfogultan historicus előtt, ki e napok történetét megirandja, s mi nyugodtan számíttunk bírálatára.

Mi számíttunk arra, hogy a magyar parlament történetében az is be fog tölteni egy lapot, a mi e pár hét alatt a nemzet templomában történt, s nem irigyeljük e lapot politikai ellenfeleinktől.

A történetíró fel fogja jegyezni, hogy volt a magyar országgyűlésen e napokban oly ellenzék, mely meggondolatlanul eldobta az emelkedettebb küzdelem, a komoly érvelés, a szóuoki hatás fegyverét s a pártszenvedelem által narcotizált rakoncátlan histrio gyanánt fejezte be szerepét.

A történész, ki elfogulatlanul ítélend — majd, midőn mi mai nemzedék, oly sok küzdelem után az örök nyugalom ölébe térünk — fel fog jegyezni mindent, végére járand mindennek, s hamisíthatlan mérték alá vevé a mai baloldal politikai bölcsességét, bámulva fog felkiáltani: ezek voltak hát az emberek, a kik azt követelték, hogy álljon félre az utból egy Deák Ferencz és pártja, mert ök vannak hivatva a magyar királyság tekintélyét és hatalmát a régi polezra emelni!?

— Az új ipartörvény életbetéptetése tárgyában a kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki valamennyi törvényhatósághoz, fölhíván ezeknek figyelmét a következőkre:

1) Az első fokú iparhatóságot gyakorló közegeknek haladék nélkül köteleességévé teendő, hogy iparbejelentési sorkönyvről gondoskodjanak. — 2) A törvény 5-ik §-a följosogítván a közigazgatási törvényhatóságokat, hogy az ott elősorolt iparágak gyakorlására nézve közbiz-

tonsági, közérdekeségi, közegességi és más egyéb közérdekek szempontjából, ugyanazon törvény korlátai között, és a helyi szükségekhez képest általánosan kötelező szabályokat hozzanak a törvényhatóságoknak az érintett iparágak minőségéhez, és a helyi szükséghez képest, tekintettel az érintett ipartörvény szabványaira, valamint az 1870-ik évi 42-ik t. c. 5 és 7-ik §§-aira is, — hasonló szabályok alkotásáról gondoskodni kell. — 3) Az ipartörvény 8-ik §-ában meghatározott iparnek tekintetében a módosíthatóság a kormányzat időközben fentartva lévén, ez irányban tapasztalataikat esetről esetre tudassák vele. — 4) A kémények rendes kotrására, kivált hol kéményseprők nincsenek, gondot fordítsanak. — 5) A husmérés jogát gyakorló mészárosoktól a törvényhatóságok bármi néven nevezendő bért ezen túl nem követelhetnek. — 6) Az ipartanonezi iskolák létesítésére törekedjenek. — 7) A főállók czehek mindannyian a törvény értelmében 3 hó alatt megszűnnek, de a rendelkezés a főállók vagy főállítandó ipartársulatokra nem terjed ki. Az iparosok főhivandók arra, hogy ily ipartársulatokká alakuljanak. — 8) A bírságpénzek a község pénztárban elkülönítve kezelendők. — 9) Végre a törvényhatóságoknak különös figyelembe ajánlatnak az iparbizottságok, melyeknek intézménye más államokban is nagy sikerrel működik.

KÜLFÖLD

Kolozsvártt, ápril 13.

(s.) A német birodalmi gyűlést a betegeskedő császár helyett Bismark herceg nyitotta meg, mint táviratilag már értesültünk. A trónbeszéd, melyet a birodalmi korlátnak felolvasott, általános politikai fontossággal nem bír, mert a külügyekkel, a magyar politikával most épen semmit sem foglalkozik. A beszéd felsorolja mindazokat a törvényjavaslatokat, melyek az ülésszak folyamában a ház elé fognak terjesztetni. A közvélemény bizonyára sajnálattal fogja látni, hogy az igért sajtótörvény nincs meg a sorozatban. Bejelentik továbbá, hogy az 1873-iki költségvetés kiadásai magasabbra előirányozták, mint eddig. Az elszász — lotharingeni viszonyok megszilárdulását megérintve, a trónbeszéd utolsó öt sora a külpolitikára tér át s constátálja, hogy a császári kormány minden külföldi kormánytól oly bizalmat keltett maga iránt, hogy most Németország hatalma Európa békéjének biztosítékaként szolgál. A trónbeszéd ezen része a képviselők által élénk tetszéssel üdvözlöztetett.

4-ik közlemény a Kolozsvártt felállítandó árvaházra történt adakozásokról.

100 frttal alapítók.
Szász Gerő, Nagy Ferenczné, Szász Domokosné. Összeg 300 ft.
Részvényes 2 frt. évi díjjal.
Baló Sándor 1 részvény.
Összeg 2 frt.
Ajándékok:
A marosvásárhelyi hitelbanktól 50 ft.
Mtszs. Zeyk Gábor 8 frt. Szász Róbert 2 frt.
Ifj. Szász Károly 50 kr.
Összesen 60 frt 50 kr.
Folytatása Haller Rezsóné és Klein Frgyesné iverin a belmonostori tizedben.

„KELET” TÁRCZÁJA.

Kremsmünsteri Borbála.

Elbeszélés.

Irta: Mosenthal S. H.

(Folytatás.)

Különben Borbála számára az új idő nem termett rózsákat. Toni, a timár, remélte, hogy a katonaságtól megmenekedik, mivel, mint egyetlen fiu tartotta szülőit, és anyja két sonkával s egy fehér kenyérrel a kerületi orvoshoz ment, bizonyítványért Tóni számára. Azonban megkezdődött a háború Olaszországban s most a kerületi orvos a legjobb akarattal sem segíthetett. Tónit bevették. Miért volt 6 láb magas, s miért voltak oly fehér fogai mint a friss mogyoró, melle mint ama kötélhányoszoknak ki a minap mutogatta magát s két erős serfőző legényt állított mellé. A mint kisírt szemekkel Borbálához jött s panaszkodott, hogy szerencsétlenségére semmi libája sem volt, Borbála szintén könyekre fakadt de vigasztalva szölt hozzá: „Ne bu-

Alapítók 100 frttal.
Taufer Jánosné, gr. Vass Albertné, Haller Rezsóné.
Összeg 300 frt.
Részvényesek 2 frt évi díjjal.
Gidófalvi Istvánné 1 részvény. Gajzágó Istvánné 1 részvény. Elezner Róza 1 részvény. Haller Károlyné 2 részvény 4 frt Taufer Károlyné 2 részvény 4 frt.
Összeg 14 frt.
Ajándékok:
Hegedűs Sándorné 1 frt. Rettingerné 1 frt. Krémer és Reil 1 frt. N. N. 40 kr.
Összeg 3 frt. 40 kr.
Fogadják a nemes szívű adakozók a jó ügy nevében hálás köszönetünket.
Kolozsvártt, 1872 ápril. 12-kén.
B. Bornemisza Ignáczné, elnök.
Szász Domokosné, titkár.

Nyilatkozat.

Többektől hallottam s egy ellenzéki lapban is olvastam azon hirt, mintha én B.-Szolnok m. egyik kerületében mint deák-párti képviselő-jelölt felléptem volna. — Magam iránti kötelességnek tartom az ilyeszerű szerénytelenség vádjá ellen tiltakozni, annyival inkább, hogy mint pályám kezdetén levő fiatal ember nem ohajtanám magamat ily incorrect eljárással bemutatni, tudva, hogy a kijelölés egyedül tényezője a párt akarata, pártunk pedig még nem látta szükségesnek jelöltejt megnevezni.

Gr. Bethlen András.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, ápril 12-én

— **Negyedéves t. előfizetőinket kérjük, hogy megrendeléseiket lapunkra — a legelőszőbb posta-utalványokkal — mielőbb szíveskedjenek megtenni, nehogy a példányok küldésében fenakadás vagy zavar történjék.**

— **Király ő felsége** csütörtökön délelőtt fogadta Buda város üdvözlő küldöttségét, mely Gizella főhercegné asszonyt eljegyzése alkalmából a város jó kívánatait fejezte ki. Minán Házman főpolgármester a város érzelmeit hosszabban tolmácsolta volna, király ő felsége — mint a „P. N.”-ben olvassuk, a következőkben méltóztatott válaszolni: Vegyék őszinte köszönetemet szívélyes üdvözlétekért. Örömmel fogadom azt különösen a város részéről mely újból és első tanuja lehetett egy családomra nézve örömdetes eseménynek, — s ha e szerint a köteendő szent frigyét a mindenható is boldogítólag fogja oltalmazni, e boldogság élvezete egyszermind ébren tartandja azon kedves emlékeket, melyek egész családomat hű Budavárosomhoz kapcsolják, s lakosainak megleg rokonszínűnként mindenkorra biztosítják.

— **Lipót bajor herceg** nevét kapja Gizella főhercegné jegyesének tiszteletére a jelenleg Temesvártt ujonnan alakított 13. tüzér ezred. A hercege a f. hó 13-án a budai vérmézőn Rudolf főherceg tiszteletére rendezendő őrsegi szemlén már új rangjában, mint ezredtulajdonos illetőleg mint a nevezett ezred ezredese fog megjelenni.

— **Sarolta császárné** állapota. A Mexi-

sulj Tóni, mégis jobb ha egészséges vagy és katona, mint beteg itthon! Nem tart örökre, és katonának lenni nem gyalázat! „Császárunk a szolgálatidőt már úgy is megrövidítette” szölt Tóni s letörölte kezeivel könnyeit „s ki tudja talán utolag is megrövidíti, végre is megtörtént s nincs a földön egér, mely hálót kirágja. Különben sem kell, hogy minden katona Olaszországba menjen, hátha megüt a a szerencse.” De az bizony nem ütötte meg. A negyvenkilencedik számú lovas ezred, a melyben ő szolgált torony iránt, Triestbe s onnan Olaszországba indult. A mint az ujonczokkal elvonult az ezred, Borbála azt hitte, megreped szíve; Tóni még egy gyűrűt vont ujjára: „maradj hivem” szölt zokogva, „ne felejt el” felelt Tóni s ő is zokogott. S a midőn végre a kő szentnél megfordult a csapat és Tóni intett felé: Borbála többé nem láthatta, többé nem szólíthatá s csak egy mi atyánkot tudott halkan mondani érette. Ez óta ha doboltak, akaratlanul is mindig az ablakhoz szaladt, azt hitte a negyvenkilencedik számú lovas ezred tér vissza Itáliából; azonban csak a nemzetőrség volt, mely a mezőre vonult gyalakorlatra.

Eljött a kedves husvét ünnepe is, és a harang hangjával a tanulók is hazajöttek szün-

kóban elvérzett Miksa császár özvegyének kinos állapota nemsoká tart már. A bus-komorságban szenvedő császárné, mint Brüsseltől írják, napról napra közeledik a sirhoz, az enyészethez. A mutatkozó legújabb körjelek mind azt jelentik, hogy a beteg végföloszlása sem lehet távol. Az örvényes kitérősei annyira szaporodnak, hogy naponként háromszor is ismétlődnek s a szünetek alatt teljes kimerültség áll be. A beteg testileg is teljesen törött, telhetetlen mohóság étvágyhiánnyal váltakozik.

— **A kir. igazságügyminiszter** a m.-vásárhelyi kir. táblához fogalmazóknak: Csécs András tordamegyei volt törvényszéki ülnököt, Raff Károly m.-vásárhelyi kir. táblai segéd fogalmazót, és Stokka József ottani irnokot; segédfogalmazóknak: Rozsnyai Ferencz tordamegyei volt törvényszéki jegyzőt, Vajna Gáspár marosszéki volt törvényszéki jegyzőt, Ballók Károly és Csiky Gyula maros-vásárhelyi kir. táblai joggyakornokokat nevezte ki.

— **A m. kir. pénzügyminiszter** Papp Miklóst a dévai, — Rákosi Károlyt pedig a fogarasi kincstári uradalmi ügyészséghez inokká nevezte ki.

— **A „kolozsvári kör”** igazgató választmányja elhatározta, hogy a jövő hóban majlist rendez. E célból a rendező bizottság Korbuly Bogdán elnöke alatt következő tagokból állítottatott össze: Balogh György, dr. Csiki Viktor, dr. Haller Károly, Hajós János, Hatfaludi István, Harsányi József, b. Huszár Sándor, Dörgő Albert, Krisik Sándor, Móricz István, Steer százados, Taubler József, K. Papp Miklós, Szathmári Elek, dr. Szöcs Emil, Szombathelyi József, Zsigmond Ákos, dr. Weisz József, Vörös Sándor.

— **Női olvasóink** figyelmét felhívjuk különösen a közgazdasági rovatunkban ma megkezdett értesítésünkre a Kenyérstúdió kísérletekről. Különböző mások is beletekinthetnek e fontos rovatba. A gazdaszanyok is tudhatnak valamit a gazdaságról.

— **A kolozsvári Deák-kör** Justh József ur mint az országgyűlési Deák kör elnökéhez a következő bizalmi iratot intézte: „A kolozsvár-városi Deákpárt mai napon tartott alakító gyűlése az országgyűlési Deákpártnak, a parlamentarizmus egyik létfeltételét veszélyeztető ellenzéki magatartással szemben tanúsított bigdadt eljárását és elvű kitartását lelkesedéssel üdvözlölvén s a parlamentarizmus megmentésére vonatkozó küzdelmekben kifejtett erélyes buzgalommal helyeselve, teljes megnyugvással s bizalommal fogadja a magyar királyi kormány s a Deákpárt hazafias alkotmányhű törekvéseit s munkásságát, ohajtvá, hogy e törekvéseket üdvös siker koronázza. A kolozsvár-városi Deákpárt szervező értekezletének 1872 ápril hó 3-án tartott üléséből. B. Bánffy Albert, elnök. Móricz István jegyző.”

— **Ivánka Imre**, a balközép egyik legtehetségesebb tagja, röpiratot intézett választóihoz, melyben az 1867-diki balközépi programot vallja, ellenben megtámadja az u. n. bihari pontokat, melyek concessiókat tesznek a szélbálnak, mit ő nem helyesel. Figyelmezteti Tisza Kálmánt, hogy rideg közjogi opponálása által megfosztja a balközépet a kormányképeségtől; s nem helyesli a Kossuth-ovatókat, mert ő határozott royalista. Fejtegeti, hogy a magyar hadsereg megalapítása nem rögtönözhető; a külön diplomaciai képviseletet nem kívánja. Ezek elég érthető beszédek, de az excomunicáló baloldali országos végrehajtó bizottság úgy látszik nem akarja érteni, mert Ivánkat ugyanazon balközép tagjául tekinti továbbra is, mely mindezekkel ellenkezőket vall prog-

időre. Armhuber Józsefet alig lehetett megismerni; bajszát eresztett, rövid kék kabátot viselt egészen állig begombolva, s német kalapot iekete tollal. Két barátja is, Alajos, a festő, ki Bécsben festészkedett, és rokona, ki a vasútépítést tanulta, vele jöttek, ép úgy öltözve mint József. Mindenik derekán kardmelyre neve mellett martius 13, 14 és 15-ike volt vésve. Mindenki örvendett, mikor a tanulók a Szarvasba jöttek, mindnyájan „vivát”-ot kiáltottak! „Éljenek a tanulók!” s mindenki kezét szorított velők. Armhuber József, ki mint tiszt büszke lehetett volna, mégis csak egészen a régi volt, megragadta Borbála kezét: — ki előbb fehér kötényéhez törölte azt, — s kérdezte „mint van? s hol van Tóni?” Borbála épen levelet kapott tőle, s mivel valami volt benne, mit nem értett, kérte Józsefet, hogy később nem magyarázhatná-e meg neki?

Most Józsefnek nem volt ideje, mert Bécsről kellett beszélnie. Ő mindenütt jelen volt, az uri utcában, az országházban beszédet is tartott. A fegyvertárból egy kardot hozott magának, s midőn künn a szabadságot híbasan értelmezték, rabolni és gyilkolni akartak, kirántva volt az akkor, kirántva kezében s egy csöcselék csoportot behajtott vele. Alajos s rokona is derekasan viselték magukat. Azután

rammjában. Az a híres pártegység tehát még sem ép oly erős egység lehet.

— **Aigner Lajos** kiadó két kis füzetet küldött szerkesztőségünkhez. Egyik Schwarz Gyula beszéde és zárbeszéde a választási tárgyalást fölött. Ára 40 kr. A másiknak czime „Szent Péter három levele,” — melyek elseje a romai pápához, másodikak Stolz Alban, bécsi ultramontan íróhoz, harmadika a magyar nemzethez van intézve. A czim különben csak ironikus csáletek, mert mindhárom levél kiméletlenül ostorozza a hyerarchiát és ultramontanizmust, radical sőt ultra-radical modorban. Ára szintén 40 kr.

— **Papp Miklós** annyira bele szeretett minapi nyilatkozatai ékes kifejezéseibe, hogy új lére eresztve vezérczket gyur belőlök, folytatván e lap szerkesztője ellen intézett személyes támadását. A „vezérczikk”-nek még „folytatása következik” s így elvárjuk a végét is.

— **Ujfalvi Zsuzsánna** asszony, kit a napokban kísérték örök nyugalomra M.-Palatkán, egy ottan állítandó takarékpénztár alapjára 1000; a ref. templom fedelének kijavítására 500 s a román egyháznak szintén 500 frtot hagyományozott végrendeletileg. Ezekon kívül több hagyományokat tön jótékony czélokra. A végrendelet végrehajtóul M. Turi Elek és id. Szigethi György urakat nevezte ki Áldás a nemes hagyományozó emlékére.

— **Kovács Gyulát** a helybeli színházi zene- és énekkar tegnapelőtt, mint néynapja előestéjén előadás után serenaddal tisztelte meg. A megemlékezés e szép jele valószínűleg a művezetőt illette.

— **Bírószági posta** küldemények. A kir. igazságügyminiszter kívánságára a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi kir. ministerium elhatározta, hogy az 1856-ik évi nov. hó 30-án 24,144 sz. a. a postahivataloknak kiadott rendelet értelmében kivételesen a bíróságok a postára feladott szekerpostás küldemények átvételéről nem csak a feladási vevény kiállítását, hanem a postahivatalok aláírását az illető postakönyvben is követelhetik, azon megjegyzéssel azonban, hogy a netán felmerülő kártérítési kereseteknél csak a feladási vevény tekintetik jogerejű okmányoknak.

— **Fehérvári Antal** szinigazgatónk ma lép föl utoljára a hat évig igazgatása alatt állott szinpadon. Egy s más intézkedését koronként mi is megrovandónak tartók, de általában meg nem tagadhatni tőle a buzgalmat és lelkesedést a kezére bízott ügy iránt, s különösen a mi a diszleteket, ruhátart és gépezetet illeti: oly karba emelte színházunkat, milyen az soha sem volt. A kolozsvári közönség tehát méltánylatát és elismerését nem tagadhatja meg tőle. — Itt említjük meg azt is, hogy Fehérvári Antal ur Szász Gerő íróársunkat, elismerésül a színházi jubilaum alkalmával tanusított készségének — köztudomásulag Szász Gerő irta mindkét alkalmi költeményt — egy pompás ezüst díszserleggel lepte meg. A művészi kivitelű ékszer koronával és alaptálczával, néhány jelmondatot hord Szász Gerő költeményeiből s a nevezetes alkalom, melyre vonatkozik, s a felajánló figyelmé által kétszeres becsesl bir.

— **A keleti marhavész** ügyében Bécsben ülésezett nemzetközi értekezlet befejezte tanácskozásait, melyek két szakosztályban folytak, egyik az óró, másik a represszív rendszabályokkal foglalkozván. Általánosan elismertett, hogy az eddig alkalmazott beoltási rendszer sehol sem mutatott eredményt és az egyetlen sikeres eszköz: a legszigorubb ellenőrködés a marhaszállításoknál úgy a belforgalomban, mint

elbeszélte, mint ígérte meg a császár az alkotmányt.

Hogy minden polgár egyenlővé lett a törvény előtt; mint kocsizott át Bécs városán, kifogták a lovakat, s mindenki fehér kendőt lobogtatott elé. Itt könnyek tödultak szeméibe. E nap örömmünnepe volt a Szarvasban. Ölelték, csókolták a tanulókat, minden pohárból inniok kellett, a ki részeg nem, legalább mámoros volt. A tanulók énekelni kezdték az ismeretes bursch-dalt: s mindnyájan velők énekeltek.

Márton a szóbafejtő egész nekivadulva kiabált, mások az asztalt verték, Borbála soha sem látott ilyen boldog embereket. Ez mégis szép egy valami az alkotmányért, gondolta, midőn este az összetört poharakat összezsze-szedte.

Armhuber József többet nem is gondolt Borbála levelére. A mint mindent eltakarított és szobájába aludni ment, elővette kebeléből a levelet, hajtájával felhuzta a lámpa belét, hogy megegyeszer elolvassa. Bár csak Tóni is az alkotmányról volna, gondolta magában. Csak büszke lehet rá, a ki ilyen valamiben részeseült.

(Folyt. köv.)

a kivitelnél. A kivitelnél viszonyossági elv alapján kötelezővé teendő minden államnak, hogy a kivitt szarvasmarhákra épen oly szigorúan fölügyeltesse, mint ezt a behozatalnál saját érdekében tenné. E kötelezettség s a viszonyosság elveinek részletes kidolgozása képezte különösen a konferencia főladatát.

— A Nagy-Szeben ben alakult „Albina” takaré- és hitelintézet részvénytársulat alapszabályai a földmivelés, ipar és kereskedelem m. k. miniszterium által f. é. 4345 szám alatt a törvényes bemutatási záradékkal ellátottak.

— A lyoni világkiállítási bizottmány ajtaján német vagy porosz mű hasztalan kopogtat, szigorúan és kivétel nélkül vissza utasítatik az; közelebb ugyanis Courbet ily tárgyú műveit vetette vissza. A szellemi verseny küzdohomokján az egyoldalú antagonizmus csak a kölcsönös gyűlölet és viszály hatalmát fogja növelni.

— Nagy hadgyakorlat. Hirszerint Leopold bajor herceg főszeretetére ő felsége a király és Albrecht főherceg jelenlétében a Rákoson nagy hadgyakorlat fog tartatni, melyben a buda-pesti helyőrségén kívül a környéken állomásozó lovasság is részt fog venni.

— Zárkötetél. A pestvárosi Erzsébet árvaleányintézetének f. hó 19-én zárköteteli ünnepe lesz, mely alkalommal király és királyné ő felsége is jelen lesznek. Királyné ő felsége védszónya ez intézetnek.

— Spanyol választások. Spanyolországban a választások arany napjai most folynak, csak hogy ott ilyenkor piros bor helyett piros vér ömlik. A „lindependance” sürgőnye azonban elég megnyugtató, miután eddig még csak két halál, és tíz sebesülés történt.

— Angliában Shakespeare egy-egy művének előadása valódi esemény. Közélebb a Shakespeare kultuszának szentelt királyi színházban „Cymbelyne”-t vették elő, melyet már közel tíz év óta nem látott a közönség. A választás azonban nem az igazgatóságé hanem a közönségé volt, mely az angol színházaknál szokásos ajánlási lapokon sürgette e darab elővetelét. Az előadást igen nagy közönség látogatta s a karzat annyira lelkesült, hogy sokan még a szerzőt is hívták.

Honvédfelszerelés. Eddig a honvédek felszereléséhez tartozó tábori üstök és főző edények Bécsben készültek; a kormány meghallgatva az ez ellen történt felszólalásokat intézkedett, hogy ezek ezentúl Pesten készíthessenek. A kormány Miksits és Schlick pesti bádógosmesterekkel szerződésre lépett, ezek a gázmű közelében a csejára nagyszerű gyárat rendeztek be, a külföldi legjobb hírv gyárak mintájára. A főzőeszközök itt a honvédelmi miniszterium folytonos felügyelete alatt feketé acéllemezekből készülnek, melyek jobbak az eddigi bécsi gyármányánál.

A londoni bank e napokban discontóját 3 százalékról 3½ százalékra emelte. Angol lapok sokat foglalkoznak most a kamatláb fel-emelésének okával. A londoni Economist fő ok gyanánt azt hozza fel, hogy az országban jelenleg sok külföldi tőke van, mely valószínűleg rövid időn elvitetik. A német kormány jan. 1-je óta 26 500 000 font sterlinget kapott Franciaországtól, mely nagyrésztben még nincs realisálva. A német kormány óvakodott a pénzpiac viszonyait jelentékeny igények által megzavarni. Most a lehetőség erre nézve megvan. Ennek következtében — írja máshelyen — arra is el lehetünk készülv, hogy a kamatláb 3½%-ékről 4 százalékra fog emelkedni. A pénzpiac jelen mozgalmá nem nagyon szabályos. Az emberek annyira neki adták magokat az optimizmusnak, hogy alig vannak arra elkészülv, hogy a pénzületesség nem lesz tartós. Szolgáljon e kis figyelmeztetés arra, hogy az utóbbi időben mohón kezdett vállalkozással alábbhagyanak; mert tudva levő dolog, hogy a londoni pénzpiacpon beállott fordulat a continensre, a bécsi és pesti tőzsdére is át fog hatni.

— A régi időből. Azon belügyminis-teri rendelet alkalmából, hogy a törvényhatóságok az iszákosság ellen netalán főnálló rendszabályokat az angol kormányynál leendő közlés végett fölterjesszék, a „Herm. Ztg.” említi, hogy az erdélyi törvényhozás már 253 évvel ezelőtt, az 1619-ki országgyűlésen az ünnepek megtartásáról szóló törvénybe fölvetve az iszákosság meggátolására célzó rendszabályokat is s az erdélyi kormányzók 1816. december 17-én kelt intézvényével ezen törvényt érvényben állónak nyilvánította s a törvényhatóságokat utasította az idevonatkozó rendletek végrehajtására. Érdekes, hogy 1650-ben Csik-, Gyergyó- és Kászón székek nemesi gyűlése október 24-én elhatározta, hogy azok, kik vasárnapi nap lerészegszenek, elfogattassanak és a bíró által 12 ftr bírságban elmarasztassanak. Nem kevésbé érdekes, miként szabályozta Mária Terézia királynő az 1771. dec. 21-én kelt udvari rendelettel a pazar lakomákat; miként tiltatott meg ebéd után a kávé és rosogió élvezete 12 ftr bírság terhe alatt, s miként szabályoztattak a lakodalmak. Négy osztálya volt a lakodalmaknak. A legdrágábbnak nem volt szabad többé kerülni 80—100

ftrnál, míg a negyedik osztályba sorozott nép-nél egy lakodalm költségé nem rughatott többre 10—15 ftrnál. Az első osztályban a fölfordított ételek száma nem haladhatta túl a 10 tálat, míg a negyedik osztály 4 tál ételre volt szorítva a tészta süteményeken kívül, melyekből azonban az utolsó osztálynak szintén csak a lepény, fánk és kalács volt megengedve. E rendeletnek különben a kiváltságos osztályok nem voltak alávetve.

A szerkesztő postája.

— Kerekes S. urnak Pest. A mai számra már későn jött; a hétfőre idejét mult. Egyáltalán csak általános országos érdeklő eseményeket tárgyalhatunk provinciaális lapunkban ily bőven.

— Jakab Elek urnak. A látatlanban elfogadott cikkre nézve, az elolvasás után némi nehézség támadt. Tegnap kerestük őnt hiv. irodájában, de nem találván: kérjük, fáradjon el hozzánk.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, ápril. 13. 10 ó. 30 p. d. e.

Erkezett: 13. 11 óra 15 perc d. e. —

Királyunk tegnap délbén fogadta a pesti üdvözölő küldöttséget; délelőtt meglátogatta a honvédtisztképző iskolát; délbén a Királynéval megjelent az Erzsébetárvaház zárkötetelénél.

A képviselőház tegnapi ülésében Tóth Vilmos fényes és hosszas, folytonos tetszéssel kísért beszédet mondott a baloldali politikája ellen. Evvel tényleg az ülésszak be van fejezve. Ma a kérvények, hétfőn elnökli zárbeszéd.

Oconnor, ki az angol királyné ellen merényletet intézte, egy évi fogságra s husz korbácsütésre ítéltetett.

Fiume tanácsa határozottan viszautasította a bán felszólítását a horvát országgyűlésbe követválasztás végett.

Spanyolországban Carlista lázadás tört ki.

KÖZGAZDASÁG.

Kenyérsütési kísérletek.

(G. V.) A magyar földmivelés, ipar és kereskedelem m. kir. miniszterium egy belga minta szerint Kunstadler pesti lakatos mesternél készült, közsénnel fűthető kályát azon utasítással küldött le az erdélyi gazd. együlethez, hogy avval zárt helyen is, szabadban is tüzetes kísérletet tegyen és e kísérlet eredményét a miniszteriummal tudassa!

A kísérletek zárt helyen f. hó 10-én, szabadban f. hó 12-én bajtattak végre Jankó Vincze ur kultordautczai gépgyárában. Az első kísérlet a korlátolt helyiség miatt nyilvános nem lehetett, a második sütés a szabadban nagy és díszes közönség részvétele mellett folyt le, a helybeli t. négyzet tömeges megjelenése újabb tanubizonyosságot tett azon érdekeltségről, melylyel derék gazdasszonyaink a működésük terén felmerülő vívmányokat megfigyelni, tanulmányozni, bíráltni szokták!

A kenyérsütő kályha két fő részből áll, melyek egymástól könnyebb szállítás végett elválaszthatók — az alsó rész inkább henger alakú s a tüzelőhelyet foglalja magában, míglen a felső rész dobalaku s a tulajdonképeni sütőkészüléket képezi.

Az egész kályha vaspléből van nem nagy gondal és pontossággal készítve; csak az alsó rész tüzelő kosara áll öntött vasból. E kosár falai 4—5 vonalnyi vastagok, a rostély átmérője 8¼ hüvelyk, vastagsága ¾ hüvelyk, alatta a hamutartó fiók foglal helyet. A kályha sulya közel két mázsa, árát, — melyről biztos tudomásunk még eddig nincs — 60 o. é. forintra lehet tenni. A kiállítás minden esetre drágítja azon körülmény, hogy az alsó rész háromféle felülről lefelé szélesbedő terjedelemmel bír.

A felső rész néhány abraacs által van összetartva, mely illesztés réseinn begyújtásakor főleg zárt helyen néhány percig sűrű füstgomoly hatol ki, ennek kapcsában azt kell feltennünk, hogy kivált zárt helyen a dob teteje és közepén alkalmazott füstcső átmérője a rostély átmérőjéhez arányitva szűknek bizonyul be. E mellett kívánatos volna a dob felső burkolatján egy tetszés szerint elzárható szelelő lyukat létesíteni.

A kályha dobja állandó és kulcsal elzárható ajtóval bír. Pár hüvelyknyire belyebb ismét egy dobot találunk szinte kulcsos ajtóval ellátva, mely forgatható. E belső dobban két vasbádóg korongot találunk, a felső azon medenczék felvételére szolgál, melyekben a kenyértészta elhelyezendő, e korong a dobtól függetlenül is forgatható, az alsó át van lyug-

gatva s a tulgyorsan fejlődő hőség szabályozására szolgál. A kenyér kisütésére szolgáló medenczék szinte vaspléből készítrék és nagyon laposak.

Ha a kályhával zárt helyen akarunk ki-sérletet tenni, szabályszerű kémény alá kell azt állitanunk és ezzel bádógosvekkal összekötnünk. E csövek beszerzéséről külön kell gondoskodnunk és ha szabadban kisértjük meg a műtételt 1½—2 ölnyi csövet kell a kályha füstcsövére illesztenünk.

A Pestről érkezett utasítás szerint közsénnel kellett a kísérleteket eszközölni s egyedül a helybeli légszesztársulat előzékenységének köszönhetjük, hogy a szükséges mennyiségnek birtokába juthattunk, mégeddig városunkban köszén nem levén kapható. A felhasznált anyag legjobb minőségű sziléziai szén.

Mint említők f. hó 10-én történt az első kísérlet zárt helyen, azaz Jankó Vincze ur műhelyében 12¼ font közönségesebb buzaliszt 17¼ font kenyértészta szolgáltatott, mely öt kenyérré szakasztva a zsírral bekenet medenczékbe helyeztetett. Ezen zsírral való bekenés, mely okvetetlenül szükséges mert különben a kenyér a medenczébe beesül — a jó kenyér ízének mindenesetre hátrányul szolgál.

A begyújtás ideje 4 óra 35 perc, az eljárás egyszerű. A tüzelő kosárban apró fával tüzet rakunk és ha ennek parázsa elég erős a köszén begyújtására, ezt apró darabokban de nem poralakban reá rakjuk és folyton erős tűzben tartjuk.

A mi a kenyér betevésének idejét illeti, az utasítás csak azt mondja, hogy akkor teljesítendő, midőn a hő mérsék a belső dobban „kellő fokra” hágott, a kedvező időpontot tehát csak számos kísérlet után lehetne szabatosan meghatározni. A műhely hőmérséklete begyújtáskor 12° R. volt. A tüzet folytonosan szítva 5 óra 20 perczkor — tehát ¾ óra múlva — a medenczékben levő kenyértészta a felső korongra helyeztük egyenként, úgy hogy a korongot mindig odább forgattuk, azután a belső dob ajtaját elzártuk és e nyilást a külső dob ajtajától elfordítottuk.

(Folyt. köv.)

V e g y e s .

— „Magyar-hollandi hitelintézet.” Horn Ede országgyűlési képviselő, Herceg Péter pesti nagy kereskedő, ugy Herschel Enthoven és társai amsterdami és M. Kohn Söhne mannheimi bankárok egy „Magyar-hollandi hitelintézet” alapszabálytervezetét nyújtották be a m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelem miniszteriumnál. Ezen intézet székhelye Pest leend, azonban Bécsben és Amsterdamban fióküzletek rendezetnek be; alaptőkéje 10 millió forinttal határozott meg, mely 50000 darab 200 ftrós részvényre oszlik fel. Célja ezen 50 évre alapítandó intézetnek: elvállalása, tárgyalása és keresztfülvétele minden oly ügyleteknek s közbenjárásoknak, melyek Magyarországnak a hollandi királyság s gyarmataival pénzügyi s kereskedelem összeköttetését előmozdítják, vagy Magyarország ipara s kereskedelme forrásainak fejlesztésére befolyást gyakorolnak; továbbá mindenféle érték megvétele és eladása; váltók leszámitolása, mindenféle tőzsdéi művelet; pénztári jegyek kiadása, ingatlan zálogra kölcsönzés; ezen kölcsönök erejéig kisorsolható jelzálog kötvények kibocsátása; s végre mindennemű kézmű és iparvállalatok alapítása.

— (A magyar ált. földhitel részvénytársulat), mely a hazai földbirtokosok anyagi helyzetének javítását tartja egyik legfontosabb feladatának, hogy a gazdaközönséget a gyorsan igénybe vehető olcsó hitel jótéteményeiben részesítse, „magyar földbirtokosok hitelegylete” czim alatt saját kebelében az egyleti tagok egyetemleges kötelezettségére fektetett hitelegyletet alakít. Célja ezen hitelegyletnek az önségely azon módját, mely az iparosok, és kereskedőkre nézve jótékony hatásának már annyi jeleit adta, a mezei gazdasággal foglalkozókra is kiterjeszteni, s ez által azon osztályt, mely a jövedelmi forrásoknak az év külön szakáiban szerföltött egyenlőtlen mértékben folyóvá tétele, s az időjárat viszonyokból való függése következtében, a leggyakrabban van pillanatnyi pénzülettségnek kitéve, olcsó személyi hitel nyújtása által anyagi viszonyaiban megzsilárdítani. A hitelegylet tagjai a hitelegyleti választmány által megállapítandó összeg erejéig, a lehetőségig olcsó (1% al és mérsékelt jutalékkal a bécsi nemzeti bank kamatlábai fölötti) hitellel fognak rendelkezhetni, s ez által azon helyzetbe hozatnak, hogy a gazdaságunk okszerű kezelésére szükséges üzleti tőkével rendelkezhetnek a nélkül, hogy terményeik idő előtt való eladása által magukat az áremelkedésben beállható kedvező esélyek felhasználásából kizárják.

Kimutatás

a déési takarékpénztár 1872 márczius havi üzlet forgalmáról

Bevétel

Betétek 107 tétel mellett frt. 85°8.—
Visszaizetett váltók 24780.—

Vissza izetett előlegek 925.—
Befizetett kamatok 745.65
Külföle díjak 284.35
Betéti kis könyvdíjak 4.80
Állam illeték 1.37

frt. 35249.16

Pénztár maradvány febr. 29-én ft. 4924.36

frt. 40173.53

Kiadás.

Betét visszafizetésekre 17 félnek ft. 3332.50
Leszámitolt váltókra 35160.—
Előlegekre 1175 —
Tiszti fizetésre 133 33
Kezelési költségre 58.30
Betéti folyó kamatra 12.47
Állam illetékre 1.37

frt. 39872.97

Pénztár maradvány mártz. 28-án ft. 300.56

ft. 40173.53

Déésen 1872 mártzius 28-án

Kovács Mózes,
könyvvezető.

Gabonaár Kolozsvártt, ápril 8-án.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza frt. 10 kr. Elegybúza 4 fr..
10 kr. Rozs 3 frt.6 96 kr. Arpa 3 frt. —kr
Zab 1 frt. 70 kr. Törökbuza 4 frt 20 krat
Pityóka 2 frt. 70 kr. Marhahús fontja 22 kr.

A déési piac árai ápril. 8. 1
mérő tisztabúza, auszt. mérője, 5 ft 80 kr.
elegybúza 5 ft 40 kr., rozs 3 ft 80 kr., törökbuza —ft — kr., zab 1 ft 36 kr., széna mázsája 2 ft 40 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 10 ft. — kr. marhahús fontja 18 kr., konyhaliszt 9 kr. — kr. borsó 20 kr., lencse 20 kr. paszuly 26 kr.

A besztérczei piac árai ápril. 8. auszt. mérő Búza 5 ft 40 kr., elegybúza 5 ft — k. rozs 4 ft 60 kr. kukorica — ft kr. Zab 1 ft 60 kr. pityóka 2 ft 90 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy icze disznózsir 60 kr. Egy kupa borsó 20 kr., lencse, iczéje 28kr. paszuly, iczéje 20kr. Egy mázsa kenyérliszt — frt. Egy font marhahús 18. Egy mázsa széna 1 frt 80 kr. Egy öl tüziakemény 7 ft 50 kr.

A szamosújvári piac árai ápril 2-ről, alsó auszt. mérője. Tisztabúza 5 ft. 80 kr. rozs 4 ft 10 kr. Elegybuza 4 ft 60 kr. Zab. 1 ft 60 kr. Széna kötve 2 ft — kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 14 ft — kr. Egy font fagygyugyertya 40 k. Marhahús fontja 20 kr. Konyhaliszt — ft 11 kr. Lencse kupája 20 kr Paszuly kupája sir fontjaBurgonya, mérője 2 fr 40 kr. Disznóz 16 kr. 76 kr.

A n-nyedi piac árai ápril. 2. a. auszt. mérő tisztabúza 5 ft 20 kr. rozs 3 ft 50 k. elegybúza 4 ft 20 k. zab 1 ft 70 kr. Széna 1ft. 90 k. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 11 frt — kr. Marhahús fontja 20 kr. Konyhaliszt 10 kr. Borsó mérője 20 kr., lencse 24 kr. paszuly ft 16 kr. —

Távíratl tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Ápril 13-án 5%. Metalliques 100 fr 63.50
Kamat—. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 69.50. 1860. Kölcsön 101.—. Bankrészvény 826 — Hitelintézeti részvények 332.75.
London 10 ft. st. 110.60. Ezüst 108.25.
Cs. kir. arany 5.31. Napoleon dor 8.83. 5/10

Urbéri kötvények: Magyarország: 81.50.
Temesi 79.—. Erdélyi 77.—. Horváthországgi —.—.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvártt, ápril. 11-én.

Foász József, lelkész Gyula-fejérvárról.
Timbus Albert, birtokos Tordáról. Bala Moritz birtokos Déésről. Paskuj Moriczné, Szamosujvárról. Szász Mozes, Déésről. Piger Márton Pestről. Springer József, birtokos Pestről. Frink Jakab, Déésről. Káuffmann Albert, kereskedő Gyulafehérvárról. Spigler cs. k. főhadnagy. Papp Gyula Victoria ügynöke. Miksa Elek tordamegyei alispán Pestről. Csatskedő Károly, Déésről. Vagner Ferencz Tordáról. Pekri Gábor Gy-fejérvárról. Ajtai Gábor, birtokos Déésről. Sigmund Márton, Pestről. Marosán György, Pestről. Kapár Márton, Szmosjuvárról. Beteg Márton, Déésről. Vajna Ödön, Gyula-fehérvárról.

*) E rovat alatt közöltteként csupán a sajtóhatóság irányában vállalt felelősséget a Szerk.

Hirdetmény.

Tordamegye főispánja, br. Kemény György folyó **április-hó 25-én délelőtti 9 órakor** Szász-Régenbe tartandó rendkívüli bizottmányi ülésnek összevívását megrendelven:

A Tordamegyén kívül lakó bizottmányi tagokat a megjelenésre tisztelettel felhívom.

Tárgyai lesznek: Törvényczikkek kihirdetése, leiratok, rendeletek, átiratok, indítványok s több keblti ügyek elintézése.

Tordamegye alispánjától.

Tordán, 1872, április 12-kén.

MIKSA ELEK, alispán.

Sz. 8563. 1872.

(143)

(3-3)

Hirdetmény.

Melylyel közhírre tétetik, miszerént Torda városában a dohány nagy tőzsde, melynek évenkénti dohány áru forgalma 12136 frtot teszen, nyilvános verseny útján, írásbeli ajánlatok beadása mellett az arra alkalmasnak találandó vállalkozónak fog kiadatni. A szabályszerűleg kiállított bepecsételt írásbeli ajánlatok legkésőbbben folyó év **Május-hó 2-kán déli 12 óráig** a kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság elnökségéhez benyújtandók.

A további feltételek ezen m. k. pénzügyigazgatóság kiadóhivatalában, valamint a tordai m. k. pénzügyi bizottságnál a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Kolozsvártt, 1872, április 8-kán.

NEM HIVATALOS.

Az előpataki hajtó pezsgő-porok

magukban foglalják a híres előpataki gyógyforrások oldó vegyalkat részeit és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben bírják.

Különösen kitűnő hatása van e porok használatának a gyomorhuruban, csömörben, gyomorgöngyösekben, étvágytalanságban, gyomorpuffadásban, emésztési gyengeségben, gyomorgörccsben, zihában (falságos gyomorsav), vagy is az ugynevezett mellgöngyösekben; továbbá máj- és lépágyban, az eye rendetlen és kiválasztásában, epedugulás-sírúg és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, ugy nemkülönben a test akár mely szervének elnyálkásodásában, néhez, lélekzés és szivdobogásban; a belek zsongtalanságban (erőtlenység), a székörben, altesti vérpangásban, kezdődő vízkórban, különösen pedig az aranyérben, a vese húgyhólyag és húgycső hurutjaiban, vese- és húgykövek képződése ellen, az anyaméh idült takarjában és daganatában, fehérfolyásban, méhvezésekre hajlamban, szédülésben, fő- és mellhezi vértörődásban, makacs csuklásban, rúsztkórban és méhszenyben (hypocondria és hysteria).

E porok nélkülözhetővé teszik az ingerlő hatású drasztikus hashajtó szereket. Hatásuk biztos, szelíd és fájdalommentes, mivel alkatrészei gyengén oldó, hűsítő és csillapító természetűek; ugyanazért huzamosabb időig is vesztély nélkül használhatók, - miről a bel- és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos betegek elismerő nyilatkozatait küldötték be.

Ara egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasítással 1 frt. o. é.

Kaphatók e porok minden jelesb gyógyszerárban és minden jelentékenyebb ásvány- és fűszerkereskedésben.

Főraktár és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerőnek a „koronához” címzett gyógyszerárban.

Minden üres kupás üvegért 10 kr. adatik.

(144)

(1-*)

BOROK és SÖRÖK
Karvazy Gyulától

főtér gróf Teleky-ház.

Üvegestől számítva

1 kupa asztali (pecsételt cylinderben)	58 krajczár.
1 „ „ finomabb	70 „
1 üveg bakator 1/2 kupás	60 „
1 „ „ 1/4 „	30 „
1 „ magyarati 1862-beli 1/2 kupás	70 „
1 „ „ 1/4 „	35 „
1 „ Riszling 1/2 kupás	70 „
1 „ „ 1/4 „	35 „
1 „ Budai vörös 1/2 kupás	60 „
1 „ „ 1/4 „	30 „

1 kupa Budai cylinderben 1 ft.

1 palack Schwechati Dreher-sör 40 kr.

1 „ Ficko-sör . . . 50 kr.

Fenn-jegyzett borok és sörök jégpinczéből adatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Minden sörös üvegért 10 krajczár adatik.

Minden 1/2 kupás üvegért 10 krajczár adatik.

Minden meszelyes üvegért 5 krajczár adatik.

(148)

(1-3)

Fürdő-idény megnyitás.

A tapasztalt gyógyhatásáról ismeretes **korondi fürdői idény folyó év június 15-kén megnyílik; szállások** iránt rendelkezhetni Maros-Vásárhelyt, orvos Vajna János urnál, egész július 1-ső napjáig, azontul Korondon a fürdői igazgatóságnál, hol a megrendelések bármely időben teljesíttetnek.

Triska Ferencz Zongora kereskedő Kolozsvártt.

Concert-Pianók . . . 350 frt.
Concert-Flügel . . . 340 frtól 450 frt.
Használt zongorák . . . 100 frtól 280 frt.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesíttetnek C. o. ágonlás darabonként 10 frt. Jótállás 5 évig.

[106]

[3-6]

A számos orvos által ajánlott és fényes sikerrel alkalmazott

altesti-sérvek

elleni sérvir. Sturzenegger Gottlieből Hertsauban, úgy töle magától, valamint az alábbi raktár által is kapható. Az épen nem tartalmaz semmiféle ártalmas anyagot s még régi sérveket is a legtöbb esetben tökéletesen meggyógyít. Egy csupor ára 1 tall. 20 ez. gar. = 3 frt. délnémet, 3 frt 20 kr. oszt. ért.

Raktár Pesten Formagy F. „szűz Máriához” címzett gyógyszerárban.

Ajánlja dñsan ellátott FÜSZER-TÁRÁT, gőzliszteit; valamint kitűnő minőségű fagygy gyertya- és szappan-gyártmányait.

HUTFLESZ KAROLY Kolozsvártt.

Megvásárol mindennemű m. és osztr. állampapírt, sorsjegyet, arany, ezüst pénz nemeket, és leszámítól (escomptir) MINDENFÉLE nyereményeket.

„AZ EGÉSZSÉG”
IFJUI ÉLETERŐ
ÉS
SZÉPSÉG ESZKÖZLÉSÉRE

leghasznosabb szerek!

A LONDONI VILÁGKIÁLLÍTÁSON 1862-ben kitüntetett gyógyszeres illatszerek ÉS OLTÓZÓ ASZTALI VEGYÉSZI MŰKELLEKEK:

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszerész találmányai; és vegysz. gyártmányai **KOLOZSVÁRTT** cs. k. patens által törvényesen védelmezve. Az egész osztrák birodalom és Magyarország területére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert: Gyógyszeres növényi

VICTORIA-PARFÜM

Egészségi és szépítő illatszerek, mely általános hasznosnak elismertett: Mint illatszerek, mint szépítő mosdó-szer, mint szájmossa, mint füstölő-szesz és a leghatósabb ideg- és izom erősítő.

Egy üveg tartalma 8 lat

VICTORIA PARFÜM

Ára 1 frt 40 kr. o. é. Ezen illatszert 6 Felsége a császárné és királyné legmagasabb elismeréssel PALOTA-FÜSTÖLŐÜL elfogadni kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

BALSAMIN HAJESSENTIA.

A hajkorpa gyors eltávolítására, a hajbőr tisztítására és erősítésére s főképpen a haj hullása ellen. Egy eredeti üveg tartalmaz 8 lat **BALSAMIN-ESSENTIÁT**. Ára 1 frt 25 kr.

BALSAMIN HAJERŐSÍTŐ POMÁDE

A haj hullása ellen és a hajnövéseinek elősegítéséül. Egy eredeti nagyobb tégy ára 1 frt o. é. minden raktárban.

PURITAS-PECSÉTTISZTÍTÓSZESZ

Melylyel minden **KELMÉK** és **KESZTYÜK** színváltozás nélkül gyorsan tisztíthatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

AROMATIN SZAJVIZ.

A fogus erősítésére, a fogak épen tartására s tisztítására, és a szájrészek rendszeres ápolására, a könnyen vérző nyelőlógult fogak szilárdítására; ugy szintén az odvas vagy bérakott fogaktól, dohányzástól vagy egyébként bűzös-szájszag gyors elűzésére, és azonnal kellemes szájlehellet eszközölésére. Egy eredeti nagy üveggel: Ára 1 frt 25 kr. o. é.

Kitüntetett:

MAGYAR NEMZETI BAJUSZPEDRÓ.

Általános kedvelt, szilárdul-összetartó, s tetszés szerinti hajlékonyságú, mely a bajuszat nem töri, sőt fésüléskor sem tépi, s mivel zsebben hordozás alatt is megtartja eredeti jó minőségét, minden időkben kedvezőleg használható. Egy Védjegyes érc-dobozban ára 35 kr.

Kitüntette:

ERDELYI-FLORA MOSDÓ és BE-**RETVALKOZÓ-SZAPPAN**

védjegyes borítékban. Ára 25 kr. o. é.

Kitüntetett Hajfestő-szer:

JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.

Mely által az őszhaj, szakál, bajusz és szemöldök 1/4 óra alatt az ifjú kórhöz hasonló természetes szőke, barna vagy feketére, több hónapokig tartósan színezhető, és oly állandó, hogy a rendes mosdások után is változatlan marad. Használati eszközökkel és utatással. Ára 2 frt 50 kr. o. é.

Kitüntetett:

ERDELYI FLORA POMÁDE.

A haj szépítésére és rendszeres ápolására. Érczédős üveg-tégelyben. Ára 50 kr. o. é. minden raktárban.

Az üvegeken kiálló betűkkel van jelelve:

BÁNYAY L. K. Kolozsvártt.

A fennebb jelölt szabott árakból minden Ducetes megrendeléséknél 10% azaz egy tízed ár leszámítódik, nagyobb megrendeléséknél aránylagosan több kedvezmény van szabályozva. A megrendelések egyenesen Kolozsvára a Redoutte Átellenében lévő **BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY** saját házához intézendők.

ORVOSILAG megvizsgálva, s VEGYTANILAG elemezve ÁRTALMATLAN létrészekből levőknek TALÁLTATTAK, s mint legjobb minőségűek

HITELESEN AJÁNLVÁ vannak.

(8)

(4-*)

KITÜNTETETT A JURY ÁLTAL LONDONBAN ODLING W. VEGYTANÁR, PIESSE S. RIMMEL E. ILLATSZER GYÁRFŐK LONDONBAN HEUZE G. VEGYTANÁR A CSÁSZÁRI TANODÁN GRIGNONBA FRANCIAORSZÁGBAN

HITELES BIZONYÍTVÁNYOK SZERÉNT MEGVIZSGÁLVA VEGYTANILAG ELEMÉZVE ÉS A LEGJOBBAN AJÁNLVÁ: A LEGHÍRESEBB VEGYTANÁROK, ORVOSTUDOROK ÉS MÁS NEVEZETES TEKINTÉLYEK ÁLTAL.

Alólírtak egész tisztelettel tudomásra hozzák a nagyérdemű földbirtokos és haszonbérlo közönségnek, miszerint három

gőzcséplő-gépük

a felvállalt munkát bevégezték;

ha tehát még valaki ezen gépeket igénybe venni óhajtaná, sziveskedjék eziránt nyilatkozatát alólírtakhoz szóval vagy írásban mentől előbb megtenni.

Tudomásra hozzuk egyszersmint, hogy **kukoriczamorzsoló gépünk** is megérkezett, melylyel a gőzgéphez alkalmazva naponta 800—900 mérőt vagyunk képesek lemorzsolgatni. Ha tehát valaki ezen kukoriczamorzsolót használni akarja, mi a legjutányosabb ár mellett szolgálunk.

Kolozsvártt, április 1-én 1872.

(146)

1-3

BEREI és MERZA.